



## **Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online**

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### **Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor**

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### **Ophavsret**

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### **Links**

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

exp. 2 Skolep...

# TØNDER STATSSKOLE

1966



## INDHOLD

Meddelelser til forældrene .....	3
Skolenævn og forældremøder .....	5
Fællestimer .....	6
Skolens afgangsprøver 1965 .....	7
Eleverne .....	9
Skolens lærere og fagfordeling .....	16
Timefordelingen .....	19
Af årets arbejde .....	20
Frivilligt arbejde .....	30
Foreninger og skoleblad .....	31
Bogordningen .....	33
Skolelægens beretning .....	33
Stipendier og bogpræmier .....	33
Tønderkahytten .....	34
Af skolens dagbog .....	35
Karakterskala .....	39
Ferier og fridage i skoleåret 1966/67 .....	39
Af skolens ordensregler .....	41

TØNDER STATSSKOLE

---

*Meddelelser*  
om skoleåret 1965-66

VED  
*HANS OTTO JENSEN*

1966

---

TH. LAURSENS BOGTRYKKERI . TØNDER

*Rektors træffetid:*

Hver skoledag kl. 13–14, undtagen lørdag.  
Desuden mandag den 27. juni kl. 13–14.

*Rektors telefon:*

Tønder 2 10 28, privat 2 29 49.

*Lærerne kaldes på 2 18 21,*  
uden for skoletiden svarer pedellen på 2 18 21.

## Meddelelser til forældrene

Tønder Statsskole har i indeværende skoleår haft tosporet realafdeling, samt sproglig og matematisk gymnasielinie.

*Betingelserne for at blive optaget i 1. realklasse er:*

1. at eleven af den afleverende skole anses for egnet til at gennemføre undervisningen til og med realeksamen med tilfredsstillende udbytte og på normal tid.
2. at eleven fra 6. skoleår har fulgt undervisningen i et fremmedsprog og i 7. skoleår endvidere har fulgt undervisningen i et andet fremmedsprog og i matematik.

For gymnasieskolernes 1. realklasse gælder yderligere følgende retningslinier:

- a. Der skal kunne optages elever fra hele gymnasieskolens opland.
- b. Der må *alene* tages hensyn til, om eleven skønnes egnet til at gennemføre undervisningen i realafdelingen på tilfredsstillende måde og på normal tid. Det skal tilstræbes, at elevholdet bliver lige så alsidigt sammensat som elevholdene i de almindelige realafdelinger.

*Betingelserne for at blive optaget i 1. gymnasieklasse er:*

1. at eleven med tilfredsstillende resultat har bestået oprykningsprøven fra 2. realklasse (subsidiært med tilfredsstillende resultat har bestået realeksamen).
2. at eleven er i besiddelse af en sådan modenhed og kundskabsfylde, at det kan forventes, at han/hun kan følge undervisningen i gymnasieafdelingen på tilfreds-

stillende måde og fuldføre undervisningen på normal tid. Dette må fremgå af en udtalelse, der afgives af elevens tidligere skole. Aspiranter til det sproglige gymnasium må dertil have bestået 2. reals latinprøve med mindst 6 (g) som karakter.

Ansøgning om optagelse i 1. real- og I gymnasieklasse sker gennem elevens hidtidige skole.

I øvrigt sker tilmeldelse af nye elever, udmeldelse samt meddelelse om flytning ved skriftlig eller personlig henvendelse til skolens kontor.

I 2. realklasse er latin og fransk valgfri fag, i 3. realklasse fransk (dog således at elever, der har valgt fransk i 2. realklasse, fortsætter med franskundervisning) og matematik. Om en elev skal deltage i disse fag afgøres efter samråd mellem hjem og skole. I Igm skal eleverne vælge mellem engelsk og tysk.

Realeksamen giver adgang til ansættelse under toldvæsenet, statsbanerne, telegraf- og postvæsenet. De to sidstnævnte institutioner kræver fransk. En realeksamen uden de valgfri fag giver således færre muligheder end med disse fag.

Ved lov af 5. juni 1959 er fastsat, at for elever, der optages i en statsskole, skal hjemstedskommunen, for så vidt den ikke selv på optagelsestidspunktet har indrettet tilsvarende undervisning i tilstrækkeligt omfang, eller forholdet er ordnet ved særlig aftale, yde som bidrag til skolens drift et beløb pr. elev svarende til 10 % af bruttoudgiften pr. elev i statsskolerne. Dette bidrag beregnes for finansåret på grundlag af elevantallet i statsskolen den 1. september og udbetales bagud efter afslutningen af statskolernes regnskab.

Ovenstående bestemmelser gælder ikke for skolens realafdeling, hvor de 10 % af bruttoudgiften pr. elev også betales af staten.

## Skolenævn og forældremøder

Skolenævnets medlemmer (indtil udgangen af 1966) er pastor Arendt, Tønder, overlæge Jens Hein, Tønder, bagermester Chr. Buch, Tønder, og fru dyrlæge Westermann, Bredebro, som forældrerepræsentanter (med flg. suppleanter: fru forpagter Behrens, »Grøngaard«, pastor Bork Hansen, Løgumkloster, bygmester Sv. Aage Ene-mark, Døstrup, og kontorchef Eugen Ibsen, Tønder), lektor O. Høyer og lektor K. Ejrnæs som lærerrepræsentanter og rektor som formand.

Der er i årets løb afholdt tre forældremøder. Den 9. november 1965 mødtes forældrene til Ig's og 1. reals elever med lærerne. Rektor præsenterede lærerkollegiet og redegjorde for den nye gymnasieordning med dertil hørende grenvalg og for de forskellige valgmuligheder i realafdelingen. Lektor K. Ejrnæs talte om faget matematik i det sproglige gymnasium.

Den 18. januar 1966 afholdt statsskolen et orienterende møde vedrørende reglerne for optagelse i I gymnasieklasse. Indbudte var ledere og lærere fra de afleverende skoler, samt gymnasieaspiranternes forældre. Rektor gennemgik optagelsesproceduren efter gymnasieloven af 7. juni 1958 og den ministerielle bekendtgørelse af 28. januar 1963 og redegjorde for liniedeling og grenvalg i »det nye gymnasium«, samt for de kriterier, der må lægges til grund ved udvælgelsen af elever til I gymnasieklasse.

Det årlige møde med hele skolens forældrekræds fandt sted den 1. marts 1966. Ca. 170 forældre var mødt og hørte kommunelærer Kurt Pedersen, Herlev, tale om »Samarbejde mellem skole og hjem på lektielæsnings



område«. Det meget instruktive og velunderbyggede foredrag gav anledning til en livlig drøftelse ved det efterfølgende kaffebord. Derefter aflagde lektor Ejrnæs regnskab for Statsskolens Hjælpefond, og rektor gav sluttelig en række meddelelser, bl. a. om mulighederne for oprettelsen af en naturfaglig gren ved statsskolen og den deraf nødvendiggjorte ombygning af gymnasiebiologilokalet, om lærersituationen, samt om Ungdommens Uddannelsesfonds stipendier for gymnasieelever.

### **Fællestimer**

Under den nye gymnasieordning skal der på II og III gymnasieklasses skema afsættes en ugentlig time, hvori eleverne på disse klassetrin kan samles til fælles arrangementer, såsom oplæsning, koncerter, foredrag om aktuelle problemer samt orientering om nye perspektiver inden for videnskab, kunst og politik (jfr. § 21 i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 6. september 1961 om undervisningen i gymnasiet). Formålet med disse timer er at meddele eleverne en alsidig orientering under friere former, end det er muligt i den øvrige, mere pensabundne undervisning, og samtidig styrke elevernes fornemmelse af, at gymnasiet er en helhed – til trods for alle delinger i linier, grene og klasser.

Fællestimerne kan dels anvendes til fællesarrangementer for samtlige elever i II og III gymnasieklasse, dels til arbejde af studiekredsagtig karakter. Medens elevernes deltagelse i fællesarrangementerne er obligatorisk, er deres deltagelse i gruppearbejdet frivillig, idet de dog er forpligtede til at følge arbejdet i den eller de studiekredse, de har tilmeldt sig. Gruppearbejdet tilrettelægges i serier, der strækker sig over 6–10 timer, og det står principielt åbent for alle elever i II og III g. Dog kræves det, at mindst 10 elever har tilmeldt sig, for at en gruppe kan etableres.

Til forberedelse af programmet for indeværende skoleårs fællestimer har der ved skolen været nedsat et udvalg bestående af to repræsentanter for lærerkollegiet (adjunkterne Kiil og Valeur), to elevrådsrepræsentanter (Svend Andersen, III m, og Steen Tygesen, II s) og med rektor som formand. Den lønkonflikt, som havde forhindret, at gruppearbejdet kom i gang i skoleåret 1964/65, blev endelig løst i efteråret 1965, hvorefter der er afholdt følgende studiekredse:

Afsnit af idéhistorien. Leder: lektor Kastberg Nielsen.

Jazzens historie. Leder: gymnasielærer K. Christensen.

Logik (klassisk, matematisk, filosofisk og poetisk). Leder: lektor Ejrnæs og lektor Kastberg Nielsen.

Psykologi. Leder: adjunkt Valeur.

Af fællesarrangementer er der i det forløbne skoleår blevet afholdt følgende:

9. september 1965: seminarieadjunkt Smith Hansen, Århus: »Eksistentialisme i moderne filosofi, teologi og litteratur«.

9. december 1965: oplæsning ved forfatteren Benny Andersen.

20. januar 1966: lektor Ejrnæs: »Matematik og livsholdning«.

3. marts 1966: fhv. minister Frode Jacobsen MF: »Besættelsestiden«.

10. marts 1966: stud. mag. Troels Andersen: »Kandinskij«.

24. marts: oplæsning ved Ingeborg Brams.

28. april 1966: Ole Schwalbe: »Vor tids kunst«.

## **Skolens afgangsprøver 1965**

*Studentereksamen* blev bestået af 39 elever:

*Nysproglige*: Erik Brodersen 8,2, Hans Carl Finsen 9,2, Kirsten Kjems 6,5, Finn Kjærby 8,0, Eva Gram Laursen 7,5, Jørn Sand Nielsen 8,8, Christine Riggelsen 7,7, Solveig Rosen-

berg 7,1, Birgit Sørensen 7,2, Eva Tarp 7,8, Ulla Westermann 7,1, Solveig Winter 7,6.

*Matematikere:* Esben Andersen 8,4, Jens Arendt 8,1, Michael Behrens 8,8, Jørn Buch 7,9, Asger Christensen 7,5, Henrik Schjødt Christensen 9,9, Jens Dahl 7,7, Svend Erik Damberg 6,8, Inger Diedrichsen 7,0, Jørgen Bork Hansen 8,5, Nils Hein 7,1, Birgit Holm 7,4, Jørn Jensen 7,4, Harald Jepsen 8,0, Egon Laugesen 7,6, Egon Lausen 7,4, Jens Chr. Lund 8,5, Karen Elisabeth Lyngbye 7,4, Ebbe Meier 7,2, Jann Nielsen 8,6, Anna Marie Dall Petersen 8,0, Christian Boysen Petersen 8,3, Kresten Præstiin 8,3, Hartmut Schulz 7,7, Otto Stage 7,9, Tage Grønlund Aabech 8,2, Jens Jørgen Aagaard 7,0.

*Realeksamen* blev bestået af 29 elever:

3. real: Arne Andersen, Leif Andersen, Jette Behrens, Erik Thomsen Bøgen, Carl Carstensen, Jørn Christensen, Ulla Clausen, Dethlef Dethlefsen, Lilli Ebsen, Bonnich Hansen, Erling Hansen, Hannegrethe Hansen, Verner Hansen, Gunvor Helleberg, Peter Jacobsen, Leif Jessen, Henrik Juel-Berg, Verner Jørgensen, Ole Kryger, Andreas Linnet, Anna Møller, Christian Nielsen, Poul Nissen, Dagny Nørgaard, Kurt Paulsen, Lissi Schmidt, Holger Sønnichsen, Søren Høg Sørensen, Nanna Westermann.

4 elever fra 3. realklasse blev oprykket til gymnasiet.

Til oprykningsprøven fra 2. real indstilledes 44 elever, der alle bestod. 11 elever oprykkedes i gymnasiet og 33 elever i 3. realklasse.

*Beskikkede censorer i de skriftlige fag:*

*Dansk stil*, studentereksamen: adjunkt P. Aagaard, København, og rektor Arne Olesen, Holte; realeksamen: skolebestyrer J. C. Pedersen, Viborg; 2. real: overlærer H. Schjerling Jensen, Gentofte.

*Engelsk stil*, studentereksamen: adjunkt Bodil Cock-Clausen, Hellerup, og rektor H. W. Larsen, Hillerød; realeksamen: overlærer Jacob Ruby, Birkerød.

*Tysk stil*, studentereksamen: rektor J. Hendriksen, Charlottenlund, og lektor Steen Nielsen, Vejle.

*Matematiske opgaver*, studentereksamen: lektor Harald Andersen, Ribe, og lektor A. Nygaard, Århus; realeksamen: lektor Ole Rindung, Virum; 2. real: viceinspektør Carl Mortensen, Hvidovre.

*Beskikkede censorer i de mundtlige fag:*

Adjunkt Karen Bjerresø, Haderslev: dansk i III s, historie i III m.

Adjunkt G. Gørges, Vestfyn: oldtidskundskab i III m, latin i III s.

Lektor Th. Klüver, Esbjerg: biologi i III g og 3. real, geografi i II m.

Adjunkt Hanna Kristensen, Århus: matematik i III m og II s.

Adjunkt Peter Madsen, Randers: tysk i III s og 3. real.

Lektor O. Wæver Rasmussen, Hjørring: kemi i III m.

Lektor Tage I. Tørsleff, Sønderborg: engelsk i III s.

Indbudt af skolen var: lærer Ernst Müller, Øvelsesskolen, og gymnasieoverlærer O. Svava Olsen, Duborgskolen.

### Eleverne

Ved slutningen af forrige års beretning (1.5.65) var skolens elevtal 232. Efter bestået studentereksamen udgik 39 elever, efter bestået realeksamen 25. Siden sommerferien har skolen modtaget 68 indmeldelser, medens 5 elever har meldt sig ud. Derefter er skolens elevtal (1.5.66) 231 (105 piger og 126 drenge).

Elevernes bopæl fordelt på kommuner pr. 1.4.66 fremgår af nedenstående oversigt (1. kolonne betegner antallet af elever i realafdelingen, 2. kolonne gymnasieklasserne og 3. kolonne det samlede elevtal):

Abild	14	0	14	Møgeltønder	8	4	12
Als, Østjylland	0	2	2	Nørre Løgum	0	2	2
Ballum	1	0	1	Ravsted	4	2	6
Brede	0	3	3	Skast	1	0	1
Burkal	17	4	21	Skærbæk	0	1	1
Bylderup	2	1	3	Snøde-Stoense-			
Daler	0	1	1	Hou	0	1	1
Døstrup	12	4	16	Tinglev	0	1	1
Emmerlev	0	4	4	Tønder	56	53	109
Hostrup	4	2	6	Udbjerg	1	2	3
Højer	3	4	7	Visby	0	1	1
Højst	5	1	6	Sydslesvig u. ét	1	1	2
Løgumkloster	0	8	8	I alt . . . . .	129	102	231

Hvor intet hjemsted er nævnt, bor faderen (forsørgeren) i Tønder.

### *III gymnasieklasse*

*ns.*

1. Margit O. Damkjer, 4.1.47.
2. Anne Kirstine Enemark, 4.3.46 (Døstrup).
3. Thomas Hesselager, 17.4.47 (Udbjerg).
4. Hanne-Vibeke Jensen, 17.3.47.
5. Kjeld Verner Jensen, 29.1.48.
6. Carl Erik Jørgensen, 27.8.47 (Jejsing).
7. Inge Marie Larsen, 24.9.47.
8. Niels Lund, 19.3.48.
9. Karen Mamsen, 10.1.47 (Lgkl.).
10. Birte Marie Nielsen, 5.9.47 (Døstrup).
11. Jørn Nielsen, 20.2.47 (Højer).
12. Henrik Svane, 8.2.47.

*m.*

1. Svend Erik Andersen, 8.3.48 (Aventoft).
2. Christian Lausten Christensen, 4.10.45 (Borg).
3. Søren Brøgger Christensen, 19.8.47.
4. Jes Peter Ejrnæs, 17.7.47.
5. Grethe Hansen, 16.3.47 (Bredebro).
6. Per Warming Hansen, 15.9.47.
7. Povl Erik Haulrich, 2.4.47.
8. Hans Henning Ibsen, 4.5.47.
9. Steen Jensen, 2.10.47.
10. Bjarne Johannsen, 14.2.47 (Løgumbjerg).
11. Palle Juhl, 3.6.47.
12. Else Kappelgaard, 1.7.47 (Løgumkloster).
13. Gunnar Johs. Lausten, 29.9.47 (Løgumkloster).
14. Martin Lund, 26.1.48.
15. Pia Løkke, 17.10.47.
16. Esther Rasmussen, 26.3.47.
17. Birte Sønnichsen, 25.3.47 (Møgeltønder).
18. Inger Marie Buus Sørensen, 10.3.47 (Als).
19. Anne Kjestine Winther, 12.9.46 (Døstrup).

### *II gymnasieklasse*

*ns.*

1. Tinne Barsøe Adolphsen, 9.1.48.
2. Bodil Schjødt Christensen, 20.12.47.

3. Hans Schjerning Christensen, 13.2.48 (Sdr. Sejersl.).
4. Hella Finsen, 14.9.48.
5. Inge Birgit Gregersen, 28.3.48.
6. Povl Hvidkilde, 14.7.48.
7. Erik Ove Haarløv, 16.1.48.
8. Anne-Grethe Mortensen, 2.4.48 (Visby).
9. Inga Jul Nielsen, 16.2.48 (Løgumkloster).
10. Ove Jacob Outzen, 14.11.47 (Løgumkloster).
11. Marie Overgaard, 15.1.47 (Ø. Højst).
12. Gitte Skjoldager, 12.4.48.
13. Ulla Sørensen, 9.3.48.
14. Børge Thomsen, 22.1.48.
15. Steen Tygesen, 2.11.47.

*mx.*

1. Jesper Christensen, 11.12.48.
2. Dethlef Dohrn, 28.8.48.
3. Margit Pauline Gade, 19.2.48 (Ballum).
4. Arne Jacobsen, 16.6.47 (Løgumkloster).
5. Kirsten Jessen, 31.7.48.
6. Niels Ole Johansson, 16.3.48 (Daler Østerby).
7. Søren Lützen, 11.8.48 (Højer).
8. Elli Michelsen, 17.1.48 (Bylderup Bov).
9. Hans Ingolf Nielsen, 22.4.47 (Højer).
10. Ole Stougaard Pedersen, 2.2.47 (Nr. Sejerslev).
11. Bernhard Petersen, 14.2.48 (Møgeltønder).
12. Eli Hansen Sørensen, 4.2.47 (Sdr. Sejerslev).
13. Peter Dømgård Sørensen, 6.4.48.

*my.*

1. Niels Jørgen Hougesen Bock, 16.12.47 (Løgumkl.).
2. Flemming Jehn Hansen, 10.5.48 (Bylderup Bov).
3. Nis Jepsen, 23.10.46 (Rørkær).
4. Thorkild Jepsen, 30.9.46 (Ravsted).
5. Ulla Søe Knudsen, 24.2.48 (St. Snøde).
6. Niels Erik Krebs Lange, 20.7.48.
7. Hans Jørgen Lassen, 4.5.49.
8. Hans Erik Magnild, 20.12.47.
9. Ulla Maibohm, 25.10.47.
10. Henrik Chr. Petersen, 12.6.48.
11. Knud Hoffmann Petersen, 5.4.47 (Døstrup).
12. Jens Chr. Thomsen, 23.12.46 (Løgumkloster).
13. Michael Peter Toft, 5.3.47.

### *I gymnasieklasse*

*ns.*

1. Birgit Andersen, 13.6.49.
2. Niels Henrik Arendt, 23.9.50.
3. Carl Heinsen Carstensen, 18.9.48.
4. Hanne Eskildsen, 10.5.49.
5. Benedikte Hesselager, 1.1.49 (Udbjerg, søster til nr. 3 i III s).
6. Tove Buhl Jensen, 8.5.49.
7. Dagny Pól Køster, 31.5.48 (Sdr. Sejerslev).
8. Birthe Agnete Lund, 9.11.49 (søster til nr. 8 i III s).
9. Palle Haahr Lund, 28.5.48 (Skærbæk).
10. Ejgil Andreas Marcussen, 14.8.49 (Møgeltønder).
11. Anne Michaelsen, 25.6.49.
12. Edith Beck Pedersen, 28.2.49.
13. Lis Maj-Brit Pedersen, 9.5.48.
14. Ulla Bønning Petersen, 21.2.49.
15. Christian Oxfeldt Posselt, 26.9.49.
16. Bodil Kirstine Rasmussen, 30.8.49 (Højer).
17. Anne-Lone Tonnesen, 28.3.49.
18. Annemette Tranberg, 20.5.49.
19. Inger Elisabeth Winther-Rasmussen, 2.9.49 (Møgeltønder).

*m.*

1. Anders Mogens Gabs, 1.6.48.
2. Hannegrete Hansen, 3.2.48 (Løgumkloster).
3. Peter Christian Jacobsen, 7.2.49 (Galgemark).
4. Edith Marie Jensen, 6.11.49 (Stade).
5. Kristian Lausten Jepsen, 13.3.48 (Rørkær, bror til nr. 3 i II my).
6. Berth Peter Larsen, 12.11.48 (Tinglev).
7. Lisbeth Lund, 19.5.49 (Bylderup).
8. Alex Børsen Nielsen, 8.7.49.
9. Poul Christian Nissen, 6.12.48.
10. Mogens Terp Paulsen, 17.9.48 (Ravsted).
11. Gustav Adolf Rothe, 22.10.48.
12. Ellen Jane Buus Sørensen, 20.9.48 (Als, søster til nr. 18 i III m).

### *Realklasserne*

*3. real a.*

1. Poul Anton Arendt, 12.10.48 (bror til nr. 2 i I s).

2. Uwe Helmuth Beth, 13.2.49.
3. Ellen Marie Christensen, 6.2.44 (Burkal).
4. Hans Chr. Christiansen, 16.11.48 (Døstrup).
5. Bent Stjernholm Falkenberg, 16.6.49.
6. Gregers Gregersen, 23.11.49.
7. Tove Hansen, 22.9.48 (Bylderup Bov).
8. Ebbe Hindrichsen, 16.9.49 (Højer).
9. Erna Elisabeth Jensen, 11.3.49 (Travsted).
10. Erling Lund, 18.6.49 (Ballum).
11. Thea Lützen, 27.7.49 (Højer, søster til nr. 7 i II mx).
12. Christian Nissen, 27.11.48 (Sølsted).
13. Esther Anita Olesen, 4.9.48 (Overby).
14. Bo Pedersen, 23.7.49.
15. Edith Stork, 11.11.49.
16. Steen Møller Sørensen, 13.7.48 (Møgeltønder).

### 3. *real b.*

1. Elo Jakobsen Bork, 15.5.48 (Bylderup Bov).
2. Johanne Christensen, 18.8.49 (Abild).
3. Karin Dinsen, 1.1.49.
4. Karen Margrethe Ebsen, 4.11.48 (Bylderup Bov).
5. Marianne Fillipsen, 16.11.48 (Øster Højst).
6. Karin Fuglsang, 3.7.49.
7. Jørgen Chr. Henriksen, 5.6.49 (Sønderby).
8. Christian Horst, 26.8.49.
9. Cathrine Iversen, 4.6.49 (Sottrup).
10. Birger Ib Jensen, 11.2.50.
11. Bodil Leenborg Jensen, 17.9.49 (Øster Højst).
12. Peter Pallisgaard Jensen, 15.7.49.
13. Werner Jensen, 22.9.48 (Burkal).
14. Lars Küllerich-Hansen, 26.5.49.
15. Hans Lassen, 25.2.49 (Sønderby).
16. Jane Nielsen, 15.6.49.
17. Finn Sejrup Thomsen, 20.3.48 (Lydersholm).

### 2. *real a.*

1. Steen Autzen, 13.9.50.
2. Niels Bredager, 28.1.51.
3. Else Harck, 25.4.50.
4. Arne Stål Ibsen, 6.2.51 (bror til nr. 8 i III m).
5. Ingelise Iversen, 18.6.50 (Øster Højst).
6. Maria Jensen, 9.10.49 (Burkal, søster til nr. 13 i 3 b).



7. Kirsten Gotthardsen Jespersen, 9.8.49 (Lundmark).
8. Birgit Jessen, 21.8.50 (søster til nr. 5 i II mx).
9. Vibeke Kirchheiner, 29.9.50.
10. Jesper Laursen, 21.11.50.
11. Steffen Laursen, 31.5.50.
12. Tove Lausen, 8.7.50.
13. Inger Johanne Matthiesen, 11.10.50 (Bylderup).
14. Annemarie Nielsen, 14.4.50.
15. Inger-Marie Nielsen, 19.1.50 (Jejsing).
16. Vagn Ove Møbjerg Nielsen, 8.4.50.
17. Flemming Jakobsen Paulsen, 4.5.50 (Ravsted, bror til nr. 10 i I m).
18. Bjarne Korsgaard Pedersen, 4.3.50.
19. Signe Pedersen, 31.12.49 (Alslev).
20. Carsten Petersen, 3.4.50 (Gallehus).
21. Hans-Otto Graves Petersen, 8.1.50 (Møgeltønder).
22. Gert Oddi Schneider, 20.11.50.
23. Anton Posselt Sønniksen, 12.8.50 (Møgeltønder).
24. Kirsten Birgitte Tramm, 23.2.50 (Ravsted).

## 2. *real b.*

1. Edith Bossen, 26.1.50 (Abild).
2. Ulla Margrethe Børsting-Andersen, 12.10.50.
3. Poul Puggaard Christiansen, 30.3.50 (Døstrup, bror til nr. 4 i 3 a).
4. Signe Ejrnæs, 30.9.50 (søster til nr. 4 i III m).
5. Hans Enemark, 31.10.49 (Døstrup, bror til nr. 2 i III s).
6. Sophie Friis, 11.4.50 (Tyvse).
7. Inge Margrethe Hansen, 4.3.50 (Døstrup).
8. Verner Hansen, 3.12.49 (Lovrup).
9. Ingeborg Hesselager, 20.10.50 (Udbjerg, søster til nr. 5 i I s og til nr. 3 i III s).
10. Jens Sørensen Holt, 7.1.50 (Sølsted).
11. Birgitt Hüttmann, 6.9.48.
12. Karin Vinther Jensen, 7.8.50.
13. Mads Jensen, 5.9.50.
14. Flemming Jordt, 4.2.50.
15. Helle Hald Juvre, 17.9.50.
16. Jes Hågen Kiil, 20.8.50.
17. Anne Hesseldahl Kristensen, 30.5.51 (Aventoft).
18. Jette Michaelsen, 4.1.51 (søster til nr. 11 i I s).
19. Connie Nielsen, 2.2.51.

20. Ellen Margrethe Nissen, 10.3.50 (Døstrup).
21. Jørn Petersen, 19.4.50.
22. Jens Jørgen Schmidt, 17.11.49 (Drengsted).
24. Bjørn Ullergaard-Hansen, 24.7.49.

*1. real a.*

1. Frank Bossen, 16.3.51 (Abild, bror til nr. 1 i 2 b).
2. Birgit P. Christiansen, 2.2.51 (Højer).
3. Alice E. Damkjer, 23.12.50 (søster til nr. 1 i III s).
4. Otto Johannes Dideriksen, 19.5.51 (Sølsted).
5. Henrik Fahrenholz, 19.7.51.
6. Hans Paulsen Hansen, 12.9.50 (Skast).
7. Werner H. J. Hansen, 20.4.51 (Sølsted).
8. Christian Høeg, 22.9.50 (Døstrup).
9. Anne Ulla Flyger Jensen, 7.6.51.
10. Hanne Pallisgaard Jensen, 24.2.52 (søster til nr. 12 i 3 b).
11. Per Anders Jensen, 29.8.51 (bror til nr. 4 i III s).
12. Inger Magnild, 15.8.51 (søster til nr. 8 i II my).
13. Marie Nicolaisen, 21.3.51 (Møgeltønder).
14. Nancy Nielsen, 12.6.51 (Døstrup).
15. Peter Jordt Nielsen, 14.2.51 (Sølsted).
16. Anna N. Olesen, 26.9.51 (Overby).
17. Else Marie Olesen, 7.1.51 (Døstrup).
18. Jette C. Ostermann, 30.1.51.
19. Andreas Chr. Petersen, 29.12.50 (Jejsing).
20. Karl Posselt, 22.10.51 (Møgeltønder).
21. Lisbeth Reinau, 3.2.51.
22. Arne Skjoldager, 18.5.51 (bror til nr. 12 i II s).
23. Bjarne Tarp, 22.7.51.
24. Torben Anders Vestergaard, 7.5.51 (Abild).

*1. real b.*

1. Kirsten Fischer Becker, 18.3.51.
2. Lars Martin Birkvad, 26.2.51.
3. Ib Bock, 27.8.50 (Bov).
4. Allan Christensen, 1.4.51 (Abild).
5. Bodil Marie Demant, 7.12.50 (Søvang).
6. Dagny M. Friis, 21.9.50 (Trespring).
7. Mette Marianne Hansen, 12.11.51.
8. Lis Jacobsen, 11.1.51.
9. Christine Jensen, 12.4.51 (Burkal, søster til nr. 6 i 2 a og nr. 13 i 3 b).

10. Helge Thyssen Jørgensen, 11.7.51 (Jejsing, bror til nr. 6 III s).
11. Margit E. Knudsen, 2.5.51.
12. Karin Kolbeck, 4.10.50 (Bylderup Bov).
13. Henning Lauritzen, 5.12.50 (Lund).
14. Rita Maibohm, 29.12.50 (søster til nr. 9 i II my).
15. Anne Marie Martensen, 24.1.51 (Fogderup).
16. Paul Schildhelm Michelsen, 25.6.51 (Bylderup Bov, bror til nr. 8 i II mx).
17. Janne Kastberg Nielsen, 25.3.51.
18. Niels Nygaard, 14.4.51 (Lydersholm).
19. Verner Nygård, 1.1.51 (Abild).
20. Kjeld Lassen Oksen, 15.4.51 (St. Tønde).
21. Erling Terp Paulsen, 27.9.51 (Ravsted, -bror til nr. 17 i 2 a og nr. 10 i I m).
22. Christian Jørgen Thordsen, 16.7.50 (Jejsing).
23. Anton Chr. Toft, 28.9.49 (Grøngaardmark).
24. Jesper Toft, 11.2.51 (bror til nr. 13 i II my).
25. Hans Jørgen Wolff, 11.5.51 (Soldrup).

---

### **Skolens lærere og fagfordeling**

Revisor, cand. jur. J. Børsting-Andersen: Bogføring 3. real	2 timer
Fru Aase Børsting-Andersen: Fransk 2. real	4 timer
Lektor, cand. mag. Finn Christensen: Geografi II mx, IIs, Im, 3b, 2a, 1b. Biologi IIIs, 3a, 2b, 1a. Fysik 2a, 1a, 1b. Skrivning 2ab.	29 timer
Lektor, fru Jutta Christensen: Fysik og kemi III m, II mx, II my, Im. Matematik 2a.	31 timer
Gymnasielærer Karlo Christensen: Matematik 3a, 3b, 2b, 2ab, 1b. Musik IIIs, III m, II m, Is, Im, 1a, 1b. Erhvervsorientering og korsang.	37 timer
Lektor, cand. mag. Kjeld Ejrnæs: Matematik III m, II mx, II my, IIs, Im, Is, 1a.	35 timer
Lektor, cand. mag. frk. Ida Henrichsen: Gymnastik III g, II g, Ig, 3ab, 2ab, 1ab. Historie Is, 3b, 2a.	26 timer

- Lektor, cand. mag. Otto Høyer: Historie IIIs, IIIIm, IIs, IIm, 3a, 2b. Gymnastik IIIg, IIg, Ig, 3ab, 2ab, 1ab. Fritidssport. 38 timer
- Rektor, cand. mag. Hans Otto Jensen: Historie Im, 1a, 1b. Oldtidskundskab IIIs, IIIIm, IIs, IImx, IImy, Is, Im. 15 timer
- Lektor, cand. mag. Willy Jäger: Engelsk IIIs, IIm, 3a. Dansk 3b, 2a, 2ab. Tysk 3a, 2b, 1b. 35 timer
- Adjunkt, cand. mag. Hågen Kiil: Tysk IIIs, Is, 3b, 1a. Dansk IIIIm, Im, 1b. 27 timer
- Cand. mag., fru Inger Heggen Kiil: Engelsk 3b. 5 timer
- Lektor, cand. theol. Chr. Kastberg Nielsen: Dansk IIs, IIm, 1a. Religion IIIs, IIIIm, IIs, IIm, Is, Im, 3a, 3b, 1b. Latin IIIs, 2a. 29 timer
- Adjunkt, cand. mag. fru Kirsten Kastberg Nielsen: Fransk IIIs, IIs, Im. 12 timer
- Adjunkt, cand. mag. Ove Quistorff: Engelsk IIs, Is, Im, 2a, 1a, 1b. Fransk IIm, 3ab. 32 timer
- Fru Lilly Refslund: Tegning (formning) 2ab, 1a, 1b. 5 timer
- Lektor, cand. mag. frk. Edith Simonsen: Fransk IIIIm, Is, 3ab. Latin IIs, Is, 2b. Engelsk 2b. 26 timer
- Lektor, cand. mag. fru Carmen Sørensen: Dansk IIIs, Is, 3a, 2b. Tysk IIs, 2a. 27 timer
- Overlærer Kr. Thygesen: Maskinskrivning 3ab. 2 timer
- Adjunkt, cand. mag. Bent Valeur: Biologi IIIIm, 3b, 2a, 1b. Geografi IImy, Is, 3a, 2b, 1a. Fysik 3a, 3b, 2b. Gymnastik IIg. Religion 1a. 31 timer
- Inspektion med pigerne: Adjunkt, fru Kirsten Kastberg Nielsen.
- Inspektion på legeplads: Adjunkt Ove Quistorff.
- Inspektion på gangene: Adjunkt Bent Valeur.
- Inspektion med tilrejsende elever: Adjunkt Bent Valeur.
- Inspektion i øvrigt: Lektor Otto Høyer.

Regnskabsfører: Lektor Kjeld Ejrnæs.  
Bibliotekar: Lektor Chr. Kastberg Nielsen.  
Boginspektør: Gymnasielærer Karlo Christensen.  
Rektors sekretær: Fru Edith Nielsen.  
Skolelæge: Amtsskolelæge E. Dahl.  
Skolesundhedsplejerske: Fru Birthe Thye Petersen.  
Pedel: Hans Hansen.

---

Ved udgangen af skoleåret 1964/65 trak adjunkt, frk. Gerda Ege, der siden 1959 havde virket som timelærer ved Tønder Statsskole, sig tilbage på grund af alder. Ved translokationen rettede rektor en tak til frk. Ege for det dygtige arbejde, hun havde udført ved statsskolen, og for den store hjælpsomhed, hun havde udvist ved at påtage sig en ekstraordinær stor arbejdsbyrde i en i lærermæssig henseende meget vanskelig periode. Adjunkt, frk. Eges fransktimer er i det forløbne skoleår blevet læst af timelærer, fru Aase Børsting-Andersen.

Ved afslutningshøjtideligheden tog skolen desuden afsked med skolesundhedsplejerske, frk. Jessie Petersen, som ligeledes trak sig tilbage på grund af alder. Rektor takkede frk. Jessie Petersen for godt samarbejde i de forløbne år og for den punktlighed og præcision, hvormed hun stedse havde udført sine hverv. Arbejdet som skolesundhedsplejerske er fra 1. september 1965 overtaget af fru Birthe Thye Petersen.

## Timefordelingen

Fag	III		II			I		3. real		2. real		1. real		Lærer timer	
	s	m	s	mx	my	s	m	a	b	a	b	a	b		
Religion	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	11	
Dansk	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5-1*	5 (1)	5	5	59	
Engelsk	5		6	3	3	4	4	5	5	3	3	4	4	49	
Tysk	4		5			3		3	3	4	4	4	4	34	
Fransk	4	4	3	3	(3)	5	5	I-4** II-3	(4) (3)	4*	(4)			35	
Latin	3		3			4				4*	(4)			14	
Oldtidsk.	1	1	1	1	1	1	1							7	
Historie	4	4	3	3	3	4	4	3	3	2	2	2	2	39	
Biologi	4	4						2	2	2	2	2	2	20	
Geografi			1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	21	
Naturlære		6		7	7		5	2	2	3	3	2	2	39	
Mat. og regn.		6	3	6	6	3	5	5	5	6-1*	6 (1)	6	6	64	
Regning f. pi.								3	(3)						
Håndarbejde															
Bogføring								2	(2)					2	
Maskinskriv.								2	(2)					2	
Sang	1 1	(1) 1	1 1	(1) 1	(1) 1	1 1	(1) 1					1	1	12	
Skrivning										1*	(1)			1	
Tegning										1*	(1)	2	2	5	
Gymnastik	Pi. Dr.	3 3	(3) (3)	3 3	(3) (3)	(3) (3)	3 3	(3) (3)	2 2	(2) (2)	3 3	(3) (3)	3 3	(3) (3)	Pi. 17 dr. 17
Ugentlige klasses timer		35	35	35	35	35	36	36	34	34	34	34	34	448	

Et med parentes fornyet tal betyder, at klassen undervises sammen med den foranstående.

\* Ikke latin- eller franskklæsende elever i 2. real får en ekstra time i dansk, regning, skrivning og formning.

Elever i 3. real, der ikke har matematik, har 3 timer regning.

\*\* Ikke franskklæsende elever i 3. real har 2 timer bogføring og 2 timer maskinskrivning.

## Årets arbejde

### *Religion.*

III s + m. (Kastberg Nielsen). Kristendommen (afsluttet). Begreberne tro, vantro, overtro.

II s + m. (Kastberg Nielsen). Hinduisme, buddhisme, Tao te King, islam. Begrebet virkelighed. Eleveforedrag om Thomas Aquinas (m) og indiansk og afrikansk kultur (s).

I s + m. (Kastberg Nielsen). Islam, kinesisk og japansk religion.

3. real a + b. (Kastberg Nielsen). Tolderlund-Hansen: Religioner og kirker.

1. real a. (Valeur). Fra Paulus til sekterne; belyst ud fra »Apostlenes gerninger« og Tolderlund-Hansen: Kirken i dag.

1. real b. (Kastberg Nielsen). Israels historie.

### *Danske.*

III s. (Sørensen). Falkenstjerne I (1957), II 1956, III 1957. Fra Søren Kierkegaard til Poul la Cour. Svensk efter Ferlov m. fl. fra Bellmann til Edith Södergran. Norsk efter Falkenstjerne III fra Wergeland til Tarjei Vesaas. Litteraturhistorie efter Jensenius. »Sprogiagttagelser« efter Erik Hansen.

Til eksamen opgives: Bjarkemålet, Den høies ord, Ebbe Skammelsøn, Den gamle Dageuise, Palladius Visitatzbog: Om den fjerde gerning, Keed af Verden og kier ad Himmelen, Jammersminde, Om at gruble i Religionssager, Om mig selv, Her vil ties, Stubs: Aria, Rungsteds Lyksaligheder, Hakon Jarls Død, De tvende Kirketårne, Strandbakken ved Egeløkke, De levendes Land, Hauch: Bekiendelse, Kunstneren mellem Oprørerne, En Sjæl efter Døden, Adam Homo: Man tager sit Parti, Nattergalen, Diapsalmata, Om Ligevægten mellem det Æstetiske og Etiske, Phantasterne, »Det uendeligt små« og »det uendeligt store« i Poesien, Fru Maria Grubbe (indl.), Engelske Socialister, Ørneflugt, Lykke-Per (slutningskapitlet), Johs. Jørgensen: Bekendelse og Confiteor, Stuckenberg: Bekendelse (indl.), Røg, På Memphis Station, Henrettelsen, Torden i Syd, Nis Petersen: Poesiens betydning, Da Seeren tav, Fragmenter af en Dagbog, De blå Undulater.

Svensk: Fredmans Epistlar nr. 3, 71, Fredmans Sångar nr. 64, Minnen, Odalbonden, Epilog ved Magisterpromotionen, Dressuren börjar, Kejsaren av Portugallien, Ensamhetens tanker, Hemmet, Vi otacksamma, Jairi dotter, Frödingdigtene, Ångest, Lyft dig på blodiga vingar, Det er vackrast, Hissan som gick ner i Helvete, Verklighet til döds, Kock på pepparskep. Resans slut, Brev från en oljare, Vägen til Klockrike. Norsk: Bergmanden, Mit Følge, Ved

Rundarne, Gamle Noreg, Pan I og II, Christianus Sextus, Det store Spelet.

Hovedværker: Blicher: Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog. Henrik Ibsen: Per Gynt. Martin A. Hansen: Løgeren.

III m. (Kiil). Falkenstjerne I-III. Dansk lyrik 1915-55 (1957). Håndbog i verdenslitteratur ved E. Borup Jensen. Jensenius: Dansk Litteraturhistorie. Ferlov m. fl.: Svensk og norsk litteratur. Erik Hansen: Sprogiagttagelse.

Til eksamen opgives: Helge og Sigrun, Sønnetabet, Germand Gladensvend, Hævnersværdet, Ebbe Skammelsøn, Agnete og Havmanden, Palladius: Om den 4. gjerning, En formaning . . ., Troels Lund: Åndsstrømninger . . ., Keed af verden . . ., Om at gruble, Moralske tanker I 86, Om skabelsen, Her vil ties, Liden Gunver, Fortale til Samtlige Skrifter, Manheim, Guidhornene, Simon Peder, Strandbakken, Oplysning, Fuglewise, At sige Verden ret Farvel, Kirken, det er et gammelt Huus, Af: Valdemar den Store og hans Mænd, Hauch: Bekjendelse, Jens Hansen, Kunstneren mellem Oprørerne, Stjernehimlen, Almas Sonetter, Adam tager sit Parti, Klokkeren, Diapsalmata, Forord, Altså således står Sagen, Fru Marie Grubbe, Engelske Socialister, Illum Galgebakke, Muld, Jørgensen: Symbolisme, Rode: Den druknede, På Memphis Station, De blå Undulater. - En ballade om borgmesteren, Jævnøgn, Gløder fra nattens bål.

Svensk: Epilog, 1820, Landshövdingen, Röda rummet, Lagerlöf: Tal . . . Frøding: Om humor, Idealism och realism, Skalden Vennerbom, Karlfeldt: En løskerkarl, Eden I, II, Jungfru Maria, Vinterorgel, Lagerqvist: Dvärgen, Boye: Kallocain, Martinson: Brev från . . ., Flog, Hedberg: Vad suckar . . .

Norsk: Bjørnson: Salme, Dunn: Juvinkingar (i Ferlovs bog), Undset: Kristin Lavransdatter, Øverland: Du må ikke sove, Vesaas: Huset i mørkret, Grieg: De beste.

Hovedværker: Landsbydegnen, Vildanden, Martin A. Hansen: Odderen, Ventesalen, Odin, Kirkebygning, Martsnat.

II s. (Kastberg Nielsen). Dansk litteratur: Fra Jyske Lov til Grundtvig (Falkenstjerne, Brøndsted - Møller Kristensen). Verdenslitteratur: Fra Dante til Rousseau (Borup Jensen). Dansk sprog (Vestergaard): s. 99-129.

II m. (Kastberg Nielsen). Dansk litteratur: Fra Jyske Lov til Grundtvig (Falkenstjerne: Brøndsted - Møller Kristensen). Verdenslitteratur: Fra Dante til Goethe (Borup Jensen). Dansk sprog (Vestergaard): s. 99-129.

I s. (Sørensen). Falkenstjerne I fra Runerne til Holberg. Erik Hansen: Sprogiagttagelse. Johs. V. Jensen: Udvalg. Erich Maria Remarque: Intet nyt fra Vestfronten. H. C. Branner: Søkende.

I m. (Kiil). 1) Erik Hansen: Sprogiagttagelse s. 9-122. 2) Udvalgte tekster fra Falkenstjerne I-III og Lundbo: Dansk nutids-



digtning I til belysning af emnerne: Digteren og naturen, Menneskesamfundet i digternes belysning, Skæbne - Gud - menneskevilje.

3) Dansk (og norrøn) litteratur fra oldtiden til Holberg.

3. real a. (Sørensen). Jørgensen og Maltesen. Realskolens læsebog 3. Til eksamen opgives: Holberg: Erasmus Montanus, I. P. Jacobsen: Fru Fønss, St. St. Blicher: De tre helligaftener, Leck Fischer: Kærlighed, H. C. Branner: Iris, Knud Sønderby: Blæsten i Vestjylland, Martin A. Hansen: Agerhønen, Johs. Ewald: Af Levned og Meninger, H. C. Andersen: Gartneren og herskabet. Poesi: Trymskvadet, Ebbe Skammelsøn, A. Stub: Livet som en sejlads, N. F. S. Grundtvig: Kirkeklokke, Holger Drachmann: Engelske Socialister. Hovedværker: Herman Bang: Ved Vejen. Kjeld Abell: Anna Sophie Hedvig. Sproglig forståelse efter Leif Busk.

3. real b. (Jäger). Jørgensen og Maltesen: Realklassens læsebog. Til eksamen opgives: Ebbe Skammelsøn, Guldhornene, De tre helligaftener, Erik og Ellen, Irene Holm, Den første gendarm, Skiftedag, »Iris«, Agerhønen, Terje Vigen. Hovedværker: Holberg: Den politiske kandestøber. Blicher: En landsbydegns dagbog. Grammatik og sprogiagttagelse ud fra de læste tekster og Leif Busk: Sproglig forståelse.

2. real a. (Jäger). Jørgensen og Maltesen: Realskolens læsebog 2: 9-28, 33-47, 52-69, 71-90, 91-110, 111-116, 120-123, 126-138, 168-194, 197-203, 204-213, 216-231, 243-250, 252-267, 268-273, 276-297, 300-310, 318-324. Hovedværker: Hostrup: Genboerne, Blicher: Røverstuen, Hellner og Højby: Svensk og norsk læsning: 25-28, 65-68, 70-73, 75-83, 85-86, 129-131, 133-135, 142-151, 153-168, 172-176. Leif Busk: Sproglig forståelse. Afsnit af Oxenvad: Bedre dansk.

2. real b. (Sørensen). Jørgensen og Maltesen: Realskolens læsebog 2: 7-20, 23-47, 52-69, 82-88, 120-132, 174-182, 314-318. Leif Busk: Sproglig forståelse, Hellner og Højby: Svensk og norsk: 34-39, 42-48, 127-129, 133-135, 138-141, 153-156, 168-170. Orla Lundbo: Dansk nutidsdigtning (hovedværk).

1. real a. (Kastberg Nielsen) Jørgensen og Maltesen: Realskolens læsebog I. Leif Busk: Sproglig forståelse. Erik Oxenvad: Bedre dansk.

1. real b. (Kiil). Grammatik: Læren om sætningen og dens led. Jørgensen og Maltesen: Realskolens læsebog I. Genboerne. Diktater. Genfortællinger. Frie stile: genstandsbeskrivelse, procesbeskrivelse, billedbeskrivelse, menneskebeskrivelse.

2. real ab. (andre fag). (Jäger). John Steinbeck: Perlen. Tegnsætning og andre skriftlige øvelser. Diverse fremmedords betydning og anvendelse.

#### *Engelsk.*

III s. (Jäger). Sallinger: The Catcher in the Rye, Modern Writers, English Short Stories ved Svend H. Laugesen, Thomas Hardy: Tess, John Wain: Hurry on Down, Aspects of British Life and Thought,

John Galsworthy: Loyalties, Shakespeare: The Merchant of Venice. Til eksamen opgives: The Merchant of Venice I 2+3, III 3, IV 1, The Dickens Reader 68-88, Modern Writers: The Basement Room 47-53, Hardy: Tess 1-7, 40-47, English Short Stories 68-76, The Catcher in the Rye 44-49, Aspects of British Life and Thought 69-88, Two Centuries of English Poetry (4. udg.) 10, 23, 28, 36-37, 48-53, 56-58, 66, 70, 74, 75, 82, 83, 87, 97, 153. Galsworthy: Loyalties Act I.

II s. (Quistorff). Two Centuries of English Poetry. A Contemporary Reader. Dickens Reader. Salinger: The Catcher in the Rye. Osborne: Look Back in Anger.

II mx + y. (Jäger). John Steinbeck: The Pearl. Facts and Fiction II. J. D. Salinger: The Catcher in the Rye. Til eksamen opgives: On England and the English 49-57, 87-100, 122-128. Facts and Fiction I 83-92, Facts and Fiction II 13-19, 43-60, 158-165. The Catcher in the Rye 5-19.

I s. (Quistorff). A Modern English Omnibus. Arms and The Man.

I m. (Quistorff). On England and America. Galsworthy: Loyalties.

3. real a. (Jäger). Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk 5. John Buchan: The Thirty-nine Steps. Til eksamen opgives: nr. 4, 10, 12, 18 og 25.

3. real b. (fru Kiil). Engelsk 5 (v. Torben Refn, E. Boelskov og I. Heggen Kiil). Til eksamen opgives: nr. 1, 3, 4 p. 24-35 f. o., 5, 6, 8, 12, 21 p. 120-126.

2 real a. (Quistorff). Ring Hansen og Mouridsen: English of today IV. Somerset Maugham: The Traitor.

2. real b. (Simonsen). Udvalgte stykker af O. Friis Hansen og Chr. Niensens system. F. Anstey: Vice Versa. Agatha Christie: The Murder of Roger Acroyd.

1. real a + b. (Quistorff). Engelsk for 1. real (v. Torben Refn, Elisabeth Boelskov og Inger Heggen Kiil). Ring Hansen og Mouridsen: English of today.

### *Tysk.*

III s. (Kiil). Udvalgte tekster fra: Deutsche Poesie (v. Hertig og Kryger Kristensen). Deutsche Klassiker (v. Branner og Stærmose), Der Spiegel (v. P. V. Larsen) og Kulturgeschichtliche Lesestücke (v. Ring Hansen og Stærmose). Schiller: Maria Stuart.

Til eksamen opgives: Faust 243-605, 1635-1784, 2678-2804, 3217-3413 (Jørgen Hendriksens udgave). Maria Stuart I 4, 5, 6, II 3, III 4, IV 10, V 7 (Jørgen Hendriksens udgave). Wiechert: Wälder und Menschen: Die Zweite Stufe (Ullstein 475 s. 144-155). Seghers: Der Ausflug . . . , 1. del (Spiegel s. 29-42 øverst). Kästner: Über das Auswandern og Ebert: Der ideale Emigrant (Spiegel s. 251-55). Deutsche Poesie (1960): II 1, 2, V 5, 16, IX 7, XV 12, 13, 16. 100 deutsche Gedichte (Gad): Schiller: Der Taucher. Ranke: Die Re-

formation (Kulturgesch. Lesestücke). Heine: Die romantische Schule I (Deutsche Klassiker 1955 s. 157-59). Luther: Schreiben an den Erzbischof... (Martin Luther auf dem Wege zum evangelischen Christentum hrg. v. Appel, Lange und Schultz. Dok 16).

II s. (Sørensen). Ring Hansen og Størmoser. Kulturgeschichtliche Lesestücke. Martin Luther: Dokumente hrg. v. Appel, Lange u. Schultz. Fr. Schiller: Maria Stuart. Kryger og Herzig: Deutsche Poesie (digte fra reformationsiden til Sturm und Drang). Fontane: Irrungen - Wirrungen.

I s. (Kiil). Thomas Mann: Tonis erste Ehe. Tekster fra Nydahl: Deutsche Erzähler der Gegenwart og Ring-Hansen og Størmoser: Kulturgeschichtliche Lesestücke. Brecht: Der kaukasische Kreidekreis (skoleradioens teksthæfte). Oversættelser, genfortællinger og referater af læst litteratur.

3. real a. (Jäger). Hansen-Christensen og Sven Brüel: Tysk 4. Erich Kästner: Drei Männer im Schnee. Til eksamen opgives: Stk. 2-13, 57-65, 82-90.

3. real b. (Kiil). Hansen-Christensen og Sven Brüel: Tysk 4 (1963). Udvalgte stykker. Brecht: Der kaukasische Kreidekreis (skoleradioens teksthæfte). Grammatik og øvelser efter førstnævnte bog. Til eksamen opgives: Tysk 4 stk. 23-26, 30, 49-61, 70-81.

2. real a. (Sørensen). Rossen og Byrith: Deutsch lesen und lernen III. Erich Kästner: Die verschwundene Miniatur.

2. real b. (Jäger). Rossen og Byrith: Deutsch lesen und lernen III 19-22, 28-34, 35-37, 46-49, 58-63, 89-93, 104-113, 131-134, 168-174, 208-209. Gottfried Keller: Kleider machen Leute. Bernh. Kellermann: Der Tunnel.

1. real a. (Kiil). Rossen og Byrith: Deutsch lesen und lernen II. Kästner: Drei Männer im Schnee (Easy Readers).

1. real b. (Jäger). Rossen og Byrith: Deutsch lesen und lernen II 7-10, 16-20, 24-25, 29-32, 67-71, 74-77, 83-85, 95-96, 99-102. Erich Kästner: Die verschwundene Miniatur.

### *Fransk.*

III s. (Kirsten Kastberg Nielsen). Udvalgte stykker af Henriques og Willemoës: Fransk litteratur i udvalg (1960): s. 1-5, 40-46, 91-112, 143-146 (+ udvalgte digte af Paul Verlaine, læst intensivt), 201 207, 263-311, 338-342, 365-386. Sartre: Les Jeux sont faits. Simenon: Le Chien Jaune (de første kapitler), C. F. Ramuz: Historie du Soldat.

III m. (Simonsen). Udvalgte stykker af Henriques og Willemoës: Fransk litteratur i udvalg (1960): s. 55-64, 91-112, 135-143, 146-156, 228-263, 312-316, 345-355, 365-387. J. Anouilh: Antigone. I I g er læst Aage Grønkjær: Lærebog i fransk for begyndere. A. Laugesen: Lectures faciles. I II g er læst A. Laugesen: Lectures faciles. A. Camus: L'Étranger.

II s. (Kirsten Kastberg Nielsen). Marcel Aymé: L'Éléphant. Anouilh: Le Bal des Voleurs. Camus: L'Étranger, 1<sup>re</sup> partie. C. F. Ramuz: Historie du Soldat.

II mx + y. (Quistorff). Atke og Hyllested: Fransk begynderbog. Laugesen: Lectures faciles. Camus: L'Etranger.

I s. (Simonsen). Aage Grønkjær: Lærebog i fransk for begyndere. Saint-Exupéry: Le Petit Prince (i uddrag). A. Laugesen: Lectures faciles.

I m. (Kirsten Kastberg Nielsen). G. Mauger: Cours de Langue et de Civilisation Française, I. Kaj Heurlin: En français, s' il vous plait! (i uddrag). Bruun og Roskjær: Fransk for begyndere: Trott (s. 51-58). C. F. Ramuz: Historie du Soldat.

3. real ab<sup>1</sup>. (Quistorff). N. Chr. Nielsen og Frantz Hoffmann: Fransk begynderbog (24. udg.). Til eksamen opgives: s. 55-81, 94-104.

3. real ab<sup>2</sup>. (Simonsen). Aage Grønkjær: Lærebog i fransk for begyndere (2. udg.). Til eksamen opgives: stk. 26-35 + s. 65-97.

2. real a + b. (fru Børsting-Andersen). Bruun og Roskjær: Fransk for begyndere side 1-68, 79-88, 92-97.

#### *Latin.*

III s. (Kastberg Nielsen). Seneca: De otio (Fra Kejsertiden). Augustinus: Confessiones: (Aschendorff). Udvalgte digte af Catul, Horats, Ovid (Høeg). Til eksamen opgives: L. Høeg: Cæsar o. a. forfattere (2. udg.): p. 39-47, 113-114, 116-117, 121-123. Nielsen og Krarup: Latinsk læsebog (3. udg.): p. 107, 109-110, 111-112, 113, 116-117, 117-118, 132-135, 139-142, 142-143. Fra Kejsertiden: p. 15-28. Augustinus Confessiones: (Aschendorff 1963): p. 13 li. 4 til s. 15 li. 23, s. 36 li. 10 til s. 37 li. 17, s. 39 li. 13 til li. 34, s. 64 li. 28 til s. 65 li. 22, s. 76 li. 6 til s. 77 li. 9, s. 114 li. 9 til s. 116 li. 9.

II s. (Simonsen). Cicero: Pro S. Roscio. Cicero: udvalgte breve: Sallust: Catilina (Nielsen og Krarup: Latinsk læsebog). Seneca: Ad Lucilium. Plinius' brev til Trajan og kejserens svar. (Fra Kejsertiden).

I s. (Simonsen). Kr. Mikkelsen: Latinsk læsebog: Narratiunculæ. Graesia Capta: Plautus, Cornelius Nepos, Cato. III bog af Cæsars Gallerkrig. Frater Leo.

2. real a. (Kastberg Nielsen). Otto Foss: Elementa Latina. Der opgives til og med stk. 20.

2. real b. (Simonsen). Otto Foss: Elementa Latina. Til eksamen opgives: fra side 36 Androclus og Løven til kap. XXI side 65.

#### *Oldtidskundskab.*

III s. (rektor). Platontekster i udvalg ved Foss og Krarup: Apologien, Kriton, Faidon. Græske kunstværker efter Bruhn og Hjortstø: Klassisk kunst og Bundgaard: Den græske kunsts historie.

Til eksamen opgives: Iliaden (i udvalg v. Østergaard), I, II, III, VI. Platon: Apologien, Kriton, Faidon. Kragelund: Græske historikere<sup>3</sup> s. 9-27, 63-66, 83-94. Sofokles: Antigone. Billeder efter Bruhn

og Hjortso<sup>6</sup>: 5, 10, 18, 19, 21, 24, 26, 38, 42 a-b, 44, 45, 46 a-b, 63, 65, 67, 68, 73-75, 77-80, 90, 91, 114, 119, 122, IV, XVIII, XIX.

III m. (rektor). Som III s.

II s. (rektor). V. Nielsen: Den græske litteraturs historie. Sofokles: Ødipus (v. Garff og Hjortso). Euripides: Medea (v. Garff og Hjortso). A. Kragelund: Græske historikere.

II mx + y. (rektor). V. Nielsen: Den græske litteraturs historie. Sofokles: Antigone (v. Niels Møller). Euripides: Hippolytos (Østbyes oversættelse v. Krarup og Karl Nielsen).

I s + m. (rektor). Hertig: Antikkens mytologi. Iliaden i udvalg v. Østergaard. Odysseen i udvalg v. Østergaard.

### *Historie.*

III s + m. (Høyer). P. Munch: Verdenshistorie 3: fra 1900 til nutiden. Kierkegaard og Winding: Nordens historie, 1815 til nutiden. Kierkegaard m. fl.: Danmark i dag (7. udg.). P. Holt: Tekster og tal I. Hans Stiesdal: Tønder Kirke. Th. A. Müller: Fr. II. Plinius' breve.

Til eksamen opgives: før 1900 - Roms historie. Verdenshistorie 1643-1789. Danmarks historie 1660-1839. Plinius' breve: 2, 3, 4, 6, 7-22. Fr. II: Alle tekster. Billeder: Tønder Kirke. Efter 1900 - Verdenshistorie: 1900-1925. Danmark: 1900-1925. Holt: Tekster og tal I: 1, 2, 6, 7. II: 1. III: 1, 6, 7, 8. IV: 1, 2, 3. Danmark i dag (1960-udg.): landbrug, industri og håndværk, handel, priser, penge og kredit, arbejder og arbejdsgiver, arbejdsløshed, rettigheder og pligter, regeringen, folketinget, stats- og kommunestyre, lov og ret, sociallovgivning, skatter.

II s + m. (Høyer). P. Munch 2 til 1900. Kierkegaard og Winding: Nordens historie til 1815. Billeder fra Andrup m. fl.: Danmarks Historie i Billeder. Kilder: Th. A. Müller. Fr. II d. st.

I s. (Henrichsen). P. Munch: Verdenshistorie I. Kierkegaard og Winding: Nordens Historie til 1660. Plinius' breve. Billeder til Oldtidens Historie. Danmarks Historie i Billeder. Italiensk renaissance: tekster, billeder, musik med elevforedrag.

I m. (rektor). P. Munch: Verdenshistorie I. Kierkegaard og Winding: Nordens historie I. Tekster: Rosenberg: Den yngre Plinius' brevveksling. Plesner: Middelalderlige historieskrivere. Billedstof efter lærebøgerne samt efter Andrup, Ilsoe og Nørlund: Danmarks Historie i Billeder.

3. real a. (Høyer). Bøgebjerg m. fl.: Historie for realafdelingen 3: s. 11-145. Kierkegaard m. fl.: Borger og samfund - Ægteskab, børn og unge, familieproblemer, separation og skilsmisse, retten til arve, befolkningen, landbrug, industri, handel, banker, kreditforening, aktieselskab, arbejderens stilling i samfundet, Danmarks styre, borgerret og -pligter, lov og ret, tryghed mod nød, skatter og afgifter.

3. real b. (Henrichsen). Som 3. real a.
2. real a. (Henrichsen). Hans Otto Jensen: Historie II.
2. real b. (Høyer). Som 2. real a.
1. real a + b. (rektor). Hans Otto Jensen: Historie I, verdenshistorie.

#### *Biologi.*

- III s. (Christensen). Anders Munk: Biologi for det sproglige gymn.
- III m. (Valeur). Mogens B. Lange og Knud V. Ravn: Biologi for gymnasiet.
3. real a. (Christensen). Mogens B. Lange og Ingolf Leth: Biologi for Realafdelingen 2. Til eksamen opgives det læste.
  3. real b. (Valeur). Som 3. real a.
  2. real a. (Valeur). Asger Dragsholt og Vagn Frederiksen: Planter og dyr 3. Alb. Stockmarr og J. O. Bøving-Petersen: Zoologi for mellemskolen II: Mennesket.
  2. real b. (Christensen). Lange og Leth: Biologi for Realafdelingen 1: fra Skoven til Hvirveldyr, fra Heden til Ukrudt. Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for mellemskolen: Mennesket. Endvidere botanik efter Baltzer, Lange, Ursing: Illustreret Flora.
  1. real a. (Christensen). Lange og Leth: Biologi for Realafdelingen 1: Havet, Husdyr, Padder, Krybdyr, Insekter. Botanik efter Baltzer, Lange, Ursing: Illustreret Flora.
  1. real b. (Valeur). Asger Dragsholt, Vagn Frederiksen og Henning Nielsen: Planter og dyr 1.

#### *Geografi.*

- II s. (Christensen). Hellner: Geografi for det sproglige gymnasium, fra Klimatologi og bogen ud. Ekskursion til det østlige Sønderjyll.
- Til eksamen opgives efter den benyttede bog med hvede som eksempel på verdenshandelsvare.
- II mx. (Christensen). Hermod Andersen, Rikard Frederiksen og W. F. Hellner: Geografi for matematisk gymnasium: fra Klimatologi og bogen ud. Ekskursioner i Sønderjylland, Frederiksværkegnen, Kullen, Stevns-Fakse, lille Gribsø. Valgfrit emne: Japan.
- II my. (Valeur). Hermod Andersen, Rikard Frederiksen og W. F. Hellner: Geografi for matematisk gymnasium, 2. udg.: Klimatologi og Human geografi. Ekskursioner som II mx. Til eksamen opgives efter den benyttede bog. Valgfrit emne: Great Britain.
- I s. (Valeur). W. F. Hellner: Geografi for sprogligt gymnasium: Geomorfologi, Oceanografi og Danmarks landbrug. Ekskursion som II s.

I m. (Christensen). Martin O. Nielsen og Carl Tscherning: Geografi for det matematiske gymnasium I.

3. real a. (Valeur). Werner Larsen, Aage Aagesen og Axel Schou: Geografi for 3. real. Til eksamen opgives det læste med undtagelse af Fyn og Grækenland.

3. real b. (Christensen). Larsen, Aagesen og Schou: Geografi for 3. real. Til eksamen opgives: Danmark + Færøerne, Spanien.

2. real a. (Christensen). Humlum: Geografi for realafdelingen 2, Jordens Råstoffer.

2. real b. (Valeur). J. Humlum: Geografi for realafdelingen 2.

1. real a. (Valeur). Werner Larsen og Merete Rentsch: Geografi for 1. real.

1. real b. (Christensen). Som 1. real a.

#### *Fysik og kemi.*

III m. (Jutta Christensen). Andersen, Bostrup, Halkjær, Hansen: Fysik 3 og Kemi 2 fra side 114 og bogen ud.

Til eksamen opgives: Andersen, Bostrup, Halkjær, Hansen: Fysik I s. 16-30, 79-94, 99-104. 120-125. Fysik II s. 30-65, 68-80, 98-99, 103, 116-119, 123-125, 143-147, 169-175, 179-185. Fysik III s. 13-20, 34-39, 88-96, 103-107, 109-110, 126-130, 137-138, 160-166, 180-182, 190-194, 196-207. Kemi I s. 14-34, 54-102. Kemi II s. 9-26, 31-39, 41-51, 58-63, 86-98, 102-112, 144-151, 187-195. Fysiske øvelser: Længdeudvidelse, Varmefylde, Vands kogepunkt, Kompensationsmetode, Temperaturkoefficient, Samlelinse, Mekanisk varmeækvivalent, Motors nyttevirkning, Harmoniske svingninger, Brydningsforhold, Faradays love, Nernst's love, Vekslestrøm, Diode og triode, Bestemmelse af  $\frac{e}{m}$ .

II m. (Jutta Christensen). Andersen, Bostrup, Halkjær og Hansen: Fysik II for gymnasiet, Kemi II for gymnasiet, s. 9-114.

I m. (Jutta Christensen). Andersen, Asmussen, Bostrup og Hansen: Fysik I for gymnasiet, Kemi I for gymnasiet.

3. real a + b. (Valeur). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 3. Til eksamen opgives det læste med undtagelse af: »Sammenhæng mellem mekanisk energi og varme«, »Varmeudviklingen ved kemiske processer«, »Tykkelsen af et olielag på en vandoverflade« og »Atomets størrelse«.

2. real a. (Christensen). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 2. Kemi og Elektricitetslære.

2. real b. (Valeur). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 2.

1. real a + b. (Christensen). Hjerting, Andersen og Voldby: Den ny naturlære 2. Mekanisk fysik, Lydlære, Lyslære.

### *Matematik og regning.*

III m (Ejrnæs). Andersen og Mogensen: Matematik IV. Emnerne, der behandles i bind III er gennemgået efter noter. Erlang: Fircifrede logaritmetavler C. Til eksamen opgives: I<sub>6</sub>: s. 9-35, 43-44, 58-73, 174-198, 205-209, 242-277. II<sub>6</sub>: s. 33-35, 70-88, 96-126, 164-171, 173-185. IV<sub>5</sub>: s. 18-24, 60-81. V<sub>3</sub>: s. 29-44, 88-108. Desuden opgives: Parabel, ellipse og hyperbel.

II s. (Ejrnæs). P. Mogensen: Matematisk orientering 2. §§ 43-45, 46-49, 53-59 er læst i afkortet form. Til eksamen opgives: Matematisk orientering 1: §§ 29-34, 40-42, 43-61. Matematisk orientering 2: §§ 16-29, 36-42, 50-52, 54-57.

II mx + y. (Ejrnæs). Andersen og Mogensen: Matematik II og V.

I s. (Ejrnæs). P. Mogensen: Matematisk orientering 1.

I m. (Ejrnæs). Andersen og Mogensen: Matematik I.

3. real a + b. (Karlo Christensen). Christensen, Larsen og Ejrnæs: Regning og matematik i tredje realklasse. Nygaard og Risom Pedersen: Sandsynlighedsregning (3a), Lineære funktioner (3b).

2. real a. (Jutta Christensen). Christensen, Larsen og Ejrnæs: Regning og Aritmetik i anden realklasse. Christensen, Larsen og Ejrnæs: Geometri i første og anden realklasse (fra § 82). (Til oprykningsprøven opgives i geometri fra § 72).

2. real b. (Karlo Christensen). Samme bøger som 2. real a (geometri fra § 72).

1. real a. (Ejrnæs). Christensen, Larsen og Ejrnæs: Regning og Aritmetik i første realklasse. Af samme forfattere: Geometri i første og anden realklasse, til firkanter II.

1. real b. (Karlo Christensen). Samme bøger som 1. real a. Geometri (til § 88).

### *Sang og musik.*

Gymnasiet. (Karlo Christensen). En- og flerstemmige sange og salmer. Gennemgang af musikkens historie, former, instrumenter og hovedværker.

1. real a og b. (Karlo Christensen). Enstemmige sange og salmer. Desuden begyndende musikgennemgang.

### *Bogføring.*

3. real (Børsting Andersen). Øvelser i daglige posteringer i kassejournal med overførsel til hovedbog. Eksempler på reskontroføring. Hovedbogsafslutning med status og driftsregnskab. Opgaver efter Frederiksen m. fl.: Bogføring I. Desuden øvelser i almindelig regnskabsføring. Øvelser i gennemskrivningsbogføring.

### *Maskinskrivning.*

11 af eleverne i de 2 realklasser er undervist på Tønder kommuneskole af overlærer Thygesen. Der er undervist i samme pensum, som



kræves til handelsmedhjælpereksamen. Eleverne har altså blandt andet lært opstilling af almindelige forretningsbreve, faktura og udskrift på konvolutter.

#### *Skrivning.*

2. real ab. (Christensen). Andre fag: Almindelige skriveøvelser.

#### *Formning.*

1. og 2. real a-b. (Refslund). Som materialer er brugt: Farver: Filia, Glaskridt, Voks, Pelikan akvarel, Limfarver, Kridt, Lithophone, Tusch, Tryksværte sort + grøn. Speed-Marker.

Papir: Tegnekardus hvidt + gråt. Tegnepapir hvidt + sort. Fidele brunt. Silkepapir div. farver. Pap æskepap, bølgepap. Avispapir. Sandpapir. Royal grønt + rødt.

Lim + klister: Exolose lim + klister. Lyma lim. Klæbestrimmel. Tape.

Materialer: Linoleum, Rødler, Blåler, Pibeler, Engober, Glasurer, Polyfix (cement).

Rekvisitter: Sakse, Nåle, Papirskærepenn, Linoleumskæresæt, Stanleyknive, Redispenn, Farve-limpensler. Skæremaskine, Hæfteapparat, Hulapparat, Farveskåle, Plastikspande, Sav, Modelerpinde, Slynge, Ruller, Cavalett, Segerkegler, Trefodder.

10. november 1965 er vist filmene: Monsieur Tete og Sneums: Billedleg (udlånt af Statens Filmcentral). 13. april: 1 ab på Tønder Museum for at se Nolde-billeder udlånt af Statens Museum for Kunst.

#### *Gymnastik og anden sport.*

Pigerne. (Henrichsen). Gymnastik, boldspil: langbold, volleyball, basketball, svømning.

Drengene. (Høyer). Gymnastik, svømning, boldspil og atletik. Atletik væsentligst under ledelse af adjunkt Bent Valeur.

Vedrørende bestående prøver m. v.: se under »Fritidssport«.

#### *Fritidssport.*

Der har i sommerhalvåret og i ferien været frivillig svømning under ledelse af lektor Høyer. I sommerhalvåret har pigerne haft langboldtræning. Lektor Høyer har i vinterhalvåret ledet drengenes frivillige gymnastik og i sommerhalvåret deres frivillige boldspil.

#### *Svømmeprøver for piger:*

Svømmeprøven: Hanne Pallisgaard Jensen, 1. real a, Lis Jacobsen, 1. real b, og Janne Kastberg Nielsen, 1. real b.

Frisvømmerprøven: Edith Petersen, I s, Ulla Petersen, I s, Ellen Christensen, 3. real a, Lis Jacobsen, 1. real b, og Janne Kastberg Nielsen, 1. real b.

Livredderprøven: Karin Dinsen, 3. real b, Jane Nielsen, 3. real b, Birgit Jessen, 2. real a, Vibeke Kirchheiner, 2. real a, og Rita Mai-bohm, 1. real b.

*Svømmepøver for drenge:*

Svømmepøver: Arne Skjoldager, 1. a, Helmuth Beth, 3. a, Elo Bork, 3. b, og Mogens Gabs, 1 m.

Frisvømmerpøver: Arne Skjoldager, 1. a. Jørn Petersen, 2. b, og Gregers Gregersen, 3. a.

Livredderpøver: Bo Pedersen, 3. a, Christian Horst, 3. b, Peter Pallisgaard Jensen, 3. b, og Lars Kiilerich-Hansen, 3. b.

#### *Frivillig sang om musik.*

Gymnasiekoret og pigekoret har hver haft prøve 1 time ugentlig. Angående korenes medvirken ved forskellige arrangementer se »Af skolens dagbog«.

Desuden har der været givet violinundervisning til 6 elever.

#### *Kunst på arbejdspladsen.*

Gennem foreningen »Kunst på arbejdspladsen« har skolen i indeværende skoleår haft 2 vandrestillinger; sept. 1965: 18 malerier af Mogens Lohmann. Marts 1966: 15 malerier af efterårsudstillingen 1960.

#### *Skak.*

Skakklubben har spillet en eftermiddag om ugen. Angående resultater - se »Af skolens dagbog«.

#### *»FAKLEN«*

##### *Foreningen for realister og gymnasiaster.*

I den forløbne sæson har Faklen haft 15 arrangementer. I rækkefølge: Caroline Shaw: Nationalism in Great Britain, bustur til Åbenrå, hvor 40 deltagere så Ribbjergs »Udviklinger«, Ernst Philipson: H. C. Andersen i ny belysning, folkesang ved Jeff Edelmann, Vagn Steen: Konkret lyrik, inden første halvdel af sæsonen afsluttedes med den traditionelle julehyggefest til medbragte småkager. I år vistest filmen Rio Grande, lavet af den store John Ford med den lige så store John Wayne i hovedrollen.

Efter jul afholdt vi følgende arrangementer: Orson Wells' filmatisering af Kafkas »Processen«, J. K. Birkedal: Kafka, under hensyntagen til Sartre, Kierkegaard, Camus m. fl, folkesang ved Paul Penfield, Ken Barclay: Angelsaksisk filosofi, pastor Jens Svendsen: Martin A. Hansens forfatterskab, Ulla Ryum, der talte om sig selv, og så professor K. E. Løgstrup. Desuden har Faklen i efteråret afholdt det årlige tyskerbal.

Sæsonen er forløbet ganske udmærket. Vi har haft »kulturel succes« med de fleste foredrag. Bedst og mest inspirerende var Vagn Steen, der fik startet en rasende konkret-lyrik-debat på skolen, Ken Barclay, der brød Statsskolens ensidige Kierkegaard og Jaspers-dominans, pastor Jens Svendsen, der gjorde udmærket rede for indholdet af Bjørnvijs »Kains alter« og hans to stærkeste opponenter, Ole Wivel og Erik M. Christensens indlæg, og endelig skal Ulla Ryum nævnes, selv om hun ikke rigtig kom i gang. Der blev simpelt

hen ikke stillet inspirerende eller begavede spørgsmål. »Faklens« sidste foredragsholder, K. E. Løgstrup, blev den, der satte det bedst tænkelige punktum for sæsonen; kierkegaardianerne fik meget at tænke på. Hvordan forsvare (redde) Kierkegaard?

Mest glædeligt for bestyrelsen har det dog været, at vi kan melde om mere end tilfredsstillende tilslutning.

*Kjeld V. Jensen.*

#### *D. K. G.*

D. K. G. har i år koncentreret arbejdet om studiekredsene og om stor deltagelse ved efterårs- og nytårslejrene.

Før jul indledte vi studiekredsene med en gennemgang af Franz Kafkas »Processen«, hvorunder forskellige deltagere kom ind på såvel eksistentialistiske forfattere som filosoffer. Efter jul afsluttedes studiekredsen. (Om Kafka se under Faklen).

I begyndelsen af februar påbegyndtes en gennemgang af Løgstrups »Ethiske fordring«. I skrivende stund er den endnu ikke afsluttet, det bliver den først sidst i april, hvor Løgstrup selv kommer og taler på skolen.

Studiekredsene, der har strakt sig over 16-17 aftener, har kun kunnet gennemføres ved hjælp af en velvillig foreldrekreds, som vi siger tak; desuden er vi også taknemmelige for, at pastor Jørn Christensen har været villig til at klare de vanskeligste problemer for os. Endelig har Svend Andersen indlagt sig hæder ved hovedtilrettelæggelsen af studiekredsene.

*Kjeld V. Jensen.*

#### *»Tohu Wa Bohu«.*

»Tohu Wa Bohu« - skolebladet - er nu udkommet i 8 år. Redaktionen er stødt på vanskeligheder af økonomisk art. Bladets tre første numre udkom i bogtryk, men derefter var den økonomiske situation så vanskelig, at redaktionen besluttede at lade bladet sætte i off-set. Oplaget er som sidste år på 350 eksemplarer.

»Tohu Wa Bohu« har arrangeret både en håndboldturnering og en indendørs fodboldturnering, der blev afholdt i Tønder-Hallen.

*Hans-Erik Magnild.*

#### *Elevråd.*

Elevrådet 1965/66 bestod af: Per Jensen (1. a), Lars Birkvad (1. b), Vagn O. Nielsen (2. a), Ulla B. Andersen (2. b), Helmuth Beth (3. a), Christian Horst (3. b), Birthe Lund (I s), Poul Nissen (I m), Ulla Søe Knudsen (II m). Præsidium: Steen Thygesen (II s, næstformand), Thomas Hesselager (III s, næstformand), Svend Andersen (III m, formand). Elevrådet er en ny foreteelse på Tønder Statskole, som det uden tvivl vil tage tid at vænne sig til. - Skal man kort sammenfatte dets funktion, kan man sige, at det dels er bindeled mellem eleverne og skolens ledelse, dels repræsenterer den del af elevernes virke, der ligger uden for det rent uddannelsesmæssige. Således ordner rådet indsamlingen af penge til u-landsforeningen »Svalerne« og står i det hele taget som bindeled mellem foreninger, institutioner o. l. og skolens elever.

Rådet er medlem af Danske Gymnasieelevrådssammenslutning.

*Svend Andersen.*

### *Biblioteket.*

Fra 1. sept. 1965 til 1. april 1966: 123 lånere; 563 udlån.

### *Bogordning.*

Lærebøger, atlas, leksika m. v. stilles til rådighed for eleverne som lån. Eleven er økonomisk ansvarlig for de lånte bøger, og eventuel mishandling vil medføre erstatningskrav. Bøgerne skal være forsynet med et solidt omslag, og eleven skal notere sit navn på titelbladet. Der må ikke i øvrigt noteres eller skrives til uden lærerens anvisning. Stilebøger, kladdehæfter, tegneblokke og gloschæfter stilles til rådighed for eleverne efter skolens og faglærerens skøn.

### *Skolelægens beretning for skoleåret 1965-66.*

Antal elever: 231. Henvist til læge: 19, ikke koppevaccineret: 1, ikke difterivaccineret 3. gang: 4, ikke poliovaccineret 4. gang: 2, tuberkulinpos. efter infektion: 2, calmettevaccineret før skolegangen: 168, calmettevaccineret efter skolegangen: 60, tuberkulinneg., ikke calmettevaccineret: 1, adipositas: 5, funktionelle nervelidelser, nyerkendt: 4, funktionelle nervelidelser, i alt: 12, udtalte taleforstyrrelser: 2, nedsat hørelse, nyerkendt: 1, nedsat hørelse, i alt: 16, diabetes: 3, andre kronisk sygelige tilstande: 2, stærk - middelstærk platfodet: 4, holdningsfejl: 23, carierede tænder, ikke behandlet: 4, fodvorter, fodsvamp: 3.

Tønder, den 29. marts 1966.

*E. Dabl.*

### *Erbvervsorientering.*

Der har været orientering i 2. og 3. real, II og III g. Desuden har II og III g haft besøg af 6 studievejledere samt erhvervsvejlederne C. Eskildsen og A. Hammershøj.

Eleverne har været flittige lånere af erhvervs materiale.

### *Gaver.*

Skolen har i årets løb modtaget boggaver fra flg. institutioner: Alliance Francaise, Den amerikanske Ambassade, Den franske Ambassade, Det tyske konsulat, Gyldendal, Historisk Samfund for Sønderjylland, Foreningen Norden, Teknisk Forlag, Tønder Statsskoles elevforening samt byens boghandlere.

### *Stipendier og bogpræmier.*

Undervisningsministeriets stipendiebeløb for 1965/66 (795 kr.), tildelt af rektor efter skolerådets indstilling Martin Lund, III m, med 530 kr. + 265 kr. som oplagspenge.

Rektor Randrups gave på 200 kr. tildelt Jes Peter Ejrnæs, III m, samt Esther Rasmussen, III m, med 100 kr. hver.

Carl August Sørensens mindelegat på 475 kr. tildelt Jann Nielsen, III mx.

Af Ungdommens Uddannelsesfond stilledes 7.650,000 kr. til rådighed for elever i gymnasieskolernes gymnasieklasser og på statsanerkendte studenterkursus. Tønder Statsskole fik tildelt 36.900 kr., der efter ansøgning blev fordelt mellem 27 elever.

Ved juleafslutningen overrakte rektor lærerkollegiets bogpræmie til Inge Marie Larsen, III s; Alliance Francaises bog gave blev tildelt Vibeke Jensen, III s.

Bogpræmier tildeltes ved årsafslutningen flg. elever: Hans-Carl Finsen, III s; Jørn Sand Nielsen, III s; Henrik Schjødt Christensen, III mx; Jens Chr. Lund, III mx; Mikael Behrens, III my; Christian Boysen Petersen, III my; Inge Marie Larsen, II s; Jørn Nielsen, II s; Martin Lund, II m; Inge Birgit Gregersen, I s; Hans Ingolf Nielsen, I mx; Eli Sørensen, I mx; Erik Bøgen, 3. a; Anna Møller, 3 a; Jørn Christensen, 3. b; Leif Jessen, 3. b; Ellen Christensen, 2. a; Edith Marie Jensen, 2. b; Ejgil Marcussen, 2. b; Vibeke Kirchheiner, 1. a; Annemarie Nielsen, 1. a; Karin Vinther Jensen, 1. b; Connie Nielsen, 1. b.

Sønderjysk Fonds studenterlegat blev tildelt stud. mag. L. Nørreklit Matthiasen med 200 kr.; stud. mag. Birgit M. Matthiasen med 200 kr. og stud. mag. Ture Lindstrøm med 400 kr.

#### *Tønderkabytten.*

Lejren 1965 afholdtes i dagene 26. juni til 8. juli. Tilslutningen var lidt mindre end sædvanlig, så der var bedre plads end de foregående år. Der deltog 46 elever under ledelse af Ellen og Karlo Christensen + Inger og Hågen Kiil. Lejrprisen var som de senere år 60 kr. pr. deltager.

Lejren var ikke begunstiget med alt for godt vejr, så gæster var der kun få af. Til gengæld lykkedes det at få hytten malet, og der blev gennemført en udmærket Grejsdal-spadseretur under hr. Kiils ledelse.

Som altid skal der lyde en tak til de mange, der på den ene eller anden måde har ydet hjælp til lejrens drift. Derved lykkedes det at klare lejren igennem med et minimalt underskud.

I januar holdtes en »billed-aften«, hvor lejrdelegerne fik lejlighed til genopfriske visse af sommerens begivenheder. KC.

#### *Tønder Statsskoles Hjælpefond*

har i år modtaget bidrag fra forældre kredsen, Tønder amtsråd, Tønder byråd, Højer byråd, Brede sogneråd, Burkal sogneråd, Møgeltønder sogneråd, Løgumkloster byråd samt byens pengeinstitutter.

Vi er taknemlige for de modtagne beløb, som sætter os i stand til at gøre deltagelsen i ekskursioner, lejrskoler og sang- og sportstævner økonomisk overkommelig for hjemmene.

## Af skolens dagbog

1965:

24. juni: Translokation. For første gang siden 1960 måtte vi savne rektor Randrup og frue ved højtideligheden.

12. august: Skolen begynder igen efter sommerferien. Ombygningen af hovedfløjen var samtidig helt tilendebragt.

25. august: Skolens 45 års fødselsdag fejredes med de traditionelle konkurrencer og boldkampe. På grund af dårligt vejr om aftenen måtte håndbold- og langboldkampen mellem tidligere og nuværende elever aflyses. Fodboldkampen gennemførtes derimod trods regn og storm og endte uafgjort 3-3. Præmien for god og sportslig optræden på banen tildeltes elev i IIIg m Steen Jensen.

2. september: Forevisning af farvefilmen Faust (udlånt af det tyske konsulat i Åbenrå) for IIs og IIIs.

3. september: Fodboldkamp mod Tønder Statsseminarium. Vi vandt med 5-2.

7. september: Skoleskovtur til »Sommerlyst« ved Åbenrå. Om formiddagen fik 1. og 2. real forevist søfartsafdelingen på Åbenrå Museum, mens 3. real og Im var på besøg på Orgelbyggeriet, I, II og IIIs på Landsarkivet og II og III m på Enstedværket.

8. september: Indledende boldkampe til regionsstævnet mod Ribe Katedralskole. Vore hold vandt begge kampene, fodboldkampen med 8-3 og håndboldkampen med 21-6.

11.-18. september: 2. real på Den nordiske Lejrskole

ved Hillerød under ledelse af lektor, frk. Henrichsen og adjunkt Valeur.

13. september: Indledende boldkampe til regionsstævnet (2. runde) mod Haderslev Katedralskole i Haderslev. Haderslev vandt fodboldkampen 7-1, mens vi sejrede i håndbold med 19-14 efter omkamp.

17. september: 1. og 3. real til skolekoncert i Tønderhallen (Sønderjyllands Symfoniorkester).

18. september: De sønderjyske gymnasieskolels regionsstævne i Sønderborg. I finalekampen i håndbold tabte vi til Åbenrå med 17-18.

22. september: Idrætsstævne for de danske skoler i Tønder. Statsskolens realafdeling deltog.

25. september – 2. oktober: II m på Den nordiske Lejrskole ved Hillerød under ledelse af lektor Høyer og lektor Finn Christensen.

26. september – 2. oktober: II s besøger gymnasiet i Wilhelmsburg under ledelse af lektor, fru Carmen Sørensen.

8. oktober: I, II og III g til skolekoncert i Statsseminariets festsal (Sønderjyllands Symfoniorkester).

10 – 16. oktober: Elevbesøg fra Wilhelmsburg Gymnasium under ledelse af Fräulein Studienrätin Vieland.

14. oktober: Formiddagsudflugt til Tønders omegn for gæsterne fra Wilhelmsburg.

16. – 26. oktober: III g på studierejse til Rom under ledelsen af lektor Høyer og frue.

18. – 19. oktober: Opstilling af Albert Elmstedts mosaikrude (skænket af Statens Kunstfond) i trappeopgangen til faglokalefløjen.

27. oktober: I anledning af FN-dagen talte rektor ved morgensangen om det internationale fredsarbejde.

18. november mindedes lektor Rosenkjær ved morgensangen. Der var blomster ved mindepladen fra rektor Randrup og frue. Rosenkjærs mindelegat tildeltes bank-

fuldmægtig Georg Füchsel, Tønder, og lærer Tage Madsen, Bylderup.

2. december: Uddeling af rejsestipendier af Ingrid-fondet i statsskolens festsal. Hendes Majestæt Dronningen foretog legatuddelingen og talte til stipendiaterne. Skolens lille pigekor underholdt under ledelse af gymnasielærer Karlo Christensen.

3. december: Radiooptagelse af pigekoret til 1. runde af Statsradiofoniens »Sangerdyst«.

9. december fejredes rektors 50 års fødselsdag. Lektor Høyer og elevrådsformand Svend Andersen, III m, talte for fødselaren og overrakte gaver fra lærerkollegiet og eleverne, henholdsvis Charles de Gaulle: Krigserindringer og Angelo Procopiu og Edwin Smith: Athen.

15. december: Pigekoret medvirkede ved en adventsfest i Husum.

18. december: Skolefest med bal og skolekomedie. II g's elever opførte Anouilh's »Tyveballet« i adjunkt, fru Kastberg Niensens instruktion.

22. december: Juleafslutning i festsalen. Pastor Arendt holdt juletalet. Pigekoret sang under ledelse af gymnasielærer Karlo Christensen.

1966:

20. januar: Studieorientering for II og III g under medvirken af et hold studerende fra Århus, udsendt af arbejdsdirektoratet samt erhvervsvejlederne Carsten Eskildsen, fru Hammershøj og gymnasielærer Karlo Christensen.

19.–22. februar: 3. real på ekskursion til København under ledelse af adjunkt Quistorff og adjunkt Valeur.

28. februar: 1., 2. og 3. real til skolekoncert i Tønderhallen (Sønderjyllands Symfoniorkester).

4. marts: Radiooptagelse af pigekoret til 2. runde af Statsradiofoniens »Sangerdyst«.

27. marts: Gymnasekoret deltog i Tønderhallen ved



opførelse af Orff's korværk »Carmina Burana«, i samarbejde med de øvrige syd- og sønderjyske gymnasiekor og Sønderjyllands Symfoniorkester.

28. marts: »Carmina Burana« opførtes i K.I.F.-hallen i Kolding.

29. marts: Ved morgensangen talte adjunkt Valeur om Det danske Hedeselskab i anledning af hundredårsdagen.

31. marts: Skolens årlige gymnastikopvisning under ledelse af lektor, frk. Henrichsen og lektor Høyer. Entreindtægten gik til Elevforeningens Legatfond.

Pokalen for den bedste præstation blandt pigerne blev vundet af Inge Marie Larsen, III s, mens Jes Peter Ejrnæs, III m, udpegedes til aftenens bedste mandlige gymnast. Jes Peter Ejrnæs blev således den første, der fik sit navn på skolens smukke nye pokal, der er skænket af tidligere elev, overlæge, dr. med. Peter Linnet Jepsen.

I skoleårets løb har følgende fagkonsulenter besøgt skolen: lektor A. Rossen i tysk, lektor Bent Jespersen i fransk, lektor Oscar Nielsen i engelsk og lektor Mogens B. Lange i biologi og geografi. Desuden har skolen haft besøg af rejselektorerne Alfred Wolff i tysk og Harold Young i engelsk.

De mundtlige prøver ved de afsluttende eksaminer og årsprøverne er offentlige. Til at overvære disse samt translokationen, som afholdes fredag den 24. juni kl. 10, indbydes forældre og andre, der har interesse for skolen.

Det nye skoleår begynder fredag den 12. august kl. 10,30. Skolesangbogen medbringes.

Tønder Statsskole, den 10. maj 1966.

*Hans Otto Jensen.*

## Karakterskala

Ifølge undervisningsministeriets bekendtgørelse af 4. februar 1963 skal enhver bedømmelse af eleverne i realafdelingen og gymnasiet udtrykkes ved en af følgende karakterer: 13, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 3, 0.

Om anvendelsen af de enkelte karakterer gælder følgende:

- 13: Gives for den usædvanlig selvstændige og udmærkede præstation.
- 11: Gives for den udmærkede og selvstændige præstation.
- 10: Gives for den udmærkede, men noget rutineprægede præstation.
- 9: Gives for den gode præstation, der ligger lidt over middel.
- 8: Gives for den middelgode præstation.
- 7: Gives for den ret jævne præstation, der ligger lidt under middel.
- 6: Gives for den noget usikre, men nogenlunde tilfredsstillende præstation.
- 5: Gives for den usikre og ikke tilfredsstillende præstation.
- 3: Gives for den meget usikre, meget mangelfulde og utilfredsstillende præstation.
- 0: Gives for den helt uantagelige præstation.

For at bestå realeksamen eller studentereksamen kræves, at summen af samtlige karakterer er mindst 5,5 gange karakterernes antal, og at summen af de to laveste karakterer plus gennemsnittet af de øvrige karakterer er mindst 13.

Eksamen er kun bestået, hvis dette krav er opfyldt såvel for årskaraktererne som for eksamenskaraktererne.

## **Ferier og fridage i skoleåret 1966/67**

Sommerferie: lørdag den 25. juni – torsdag den 11. august.

Månedsløv: mandag den 19. september.

Oktoberferie: mandag den 17. okt. – lørdag den 22. okt.

Månedsløv: lørdag den 19. november.

Juleferie: fredag den 23. december 1966 – torsdag den 5. januar 1967.

Fastelavnsferie: mandag den 6. februar.

Kongens fødselsdag: lørdag den 11. marts.

Påskeferie: onsdag den 22. marts – tirsdag den 28. marts.

Fridag som erstatning for Dronningens fødselsdag: onsdag den 29. marts.

Bededagsferie: fredag den 21. april – lørdag den 22. april.

Kristi himmelfartsdag: torsdag den 4. maj.

Pinseferie: lørdag den 13. maj – tirsdag den 16. maj.

Grundlovsdag: mandag den 5. juni.

Sommerferie: mandag den 26. juni – lørdag den 12. aug.

Ved ferierne er begge de nævnte dage medregnet.

## Af skolens ordensregler

1. Eleverne skal møde rettidigt om morgenen. De, der uden egen skyld kommer for sent, må senest næste morgen medbringe skriftligt forklaring fra hjemmet.

2. Enhver, der ønsker at cykle til skolen, må henvende sig til den inspektionshavende lærer om plads til cyklen. Kun elever med *længere* skolevej kan forvente at få cykleplads. Skolen kan ikke påtage sig ansvaret for, at cykler forbyttes eller bortkommer på skolen.

3. I frikvartererne skal eleverne opholde sig på legepladsen. Kun elever, der har tilladelse dertil, må blive i klassen, og drejer det sig om længere tid, f. eks. en uge eller derudover, må hjemmet skriftligt anmode rektor derom. Ingen elev må forlade skolens grund i frikvarteret uden tilladelse af rektor eller legepladsinspektøren.

4. Alle skolesager skal være mærket med tydeligt navn.

5. For glemte sager har skolen intet ansvar.

6. Uvedkommende ting må ikke medbringes; penge, ure og andre værdigenstande må ikke efterlades i overtøj, mapper eller pulter. Medbringer en elev penge hjemmefra for at besøge indkøb, bør de straks afleveres til en af de inspektionshavende lærere. Indsamlinger finder kun sted med rektors tilladelse.

7. Forsætlig eller tankeløs beskadigelse af skolens inventar vil blive forlangt erstattet, og enhver elev er ansvarlig for sin plads i klassen.

8. Skriftlig meddelelse fra hjemmet skal medbringes, når en elev af en eller anden grund ikke har kunnet udføre sit hjemmearbejde.

9. Bortset fra ferier og fridage har skolens elever *ubetinget mødepligt*. Lovlig *forsømmelsesgrund* er kun sygdom. Elever, der har været syge eller af anden grund *uforudset* har måttet forsømme skolen, skal, når de igen møder, medbringe *skriftlig* meddelelse fra hjemmet om udeblivelsens årsag og varighed. Til enhver forsømmelse, som *ikke* skyldes sygdom eller *anden* uforudset, tvingende årsag, må rektors tilladelse *forud* indhentes *skriftligt* senest dagen før, og der må foreligge vægtige grunde, for at den kan gives.

10. Reglerne for boglån se bogordningen s. 33.

### *Gymnastikdragten.*

Skolens gymnastikdragt (drengenes) består af hvide bukser og hvide Ollerupsko. Træningsdragt anbefales. Alt skal være forsynet med fulde navn og klasse.

Pigerne: 1. og 2. real: mørkeblå crepe-nylon buksedragt »Gudrun« fra Gyfa, Glamsbjerg, gymsokker, træningsdragt til boldspil, bade- dragt.

Øvrige klasser: lyseblå buksedragt »Gudrun« med lyseblåt skørt »Eli« fra Gyfa, Glamsbjerg, gymsokker, træningsdragt til boldspil, bade- dragt.

Danmarks Pædagogiske Bibliotek



450004631371